

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik (przewodniczący)

SSN Zbigniew Korzeniowski (sprawozdawca)

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z odwołania K. S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w Poznaniu
o emeryturę pomostową,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 11 kwietnia 2024 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu
z dnia 29 września 2021 r., sygn. akt III AUa 23/21,

oddala skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyrokiem z 29 września 2021 r. oddalił apelację
pożwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w Poznaniu od wyroku
Sądu Okręgowego w Poznaniu z 19 listopada 2020 r., który uwzględnił odwołanie

ubezpieczonego K. S., zmienił decyzję pozwanego z 6 kwietnia 2020 r. i przyznał mu prawo do emerytury pomostowej od 1 marca 2020 r.

Pozwany odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej, przyjmując, że zasadnicza służba wojskowa nie jest równoważna z okresem pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Sąd Okręgowy ustalił, że ubezpieczony (ur. w 1960 r.) ma łącznie 40 lat, 6 miesięcy i 70 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Od 15 sierpnia 1978 r. do 28 lutego 1995 r. był zatrudniony jako kierowca samochodu ciężarowego - specjalnego asenizacyjnego - o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3.5 tony. Odwołujący wywoził nieczystości płynne. Od 24 października 1980 r. do 14 października 1982 r. odbywał zasadniczą służbę wojskową. W terminie 30 dni od dnia zwolnienia z czynnej służby wojskowej podjął pracę u dotychczasowego pracodawcy. Ubezpieczony, na dzień wejścia w życie ustawy o emeryturach pomostowych, posiadał staż pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze określony przepisami tej ustawy. Stanowisko pracy ubezpieczonego zostało wskazane w załączniku nr 1 poz. 38 - prace przy wywozie nieczystości stałych i płynnych oraz prace na wysypiskach i wylewiskach nieczystości związane z bardzo ciężkim wysiłkiem fizycznym. Kwestią sporną było zaliczenie odwołującemu okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej do stażu uprawniającego do emerytury. Sąd Okręgowy rozstrzygnął, że okres ten podlega zaliczeniu do stażu, od którego zależą jego uprawnienia do emerytury pomostowej. Sąd Najwyższy w uchwale składu 7 sędziów z 16 października 2013 r. (II UZP 6/13) wskazał, że czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz.U. Nr 44, poz. 220, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 1974 r.) zalicza się - na warunkach wynikających z tego przepisu - do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 184 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS). Z uchwały wynika też, że w spornej kwestii decydują zasadniczo przepisy regulujące powszechny obowiązek obrony i to w nich należy poszukiwać odpowiedzi co do zaliczenia służby wojskowej do okresu pracy w szczególnych warunkach.

Z kolei w wyroku z 11 lutego 2014 r., sygn. akt II UK 293/13, Sąd Najwyższy wskazał, że analiza uzasadnienia w/w uchwały uprawnia jedynie stwierdzenie, że temporalnie w takich sprawach decydował stan prawny, w którym zasadnicza służba wojskowa została odbyta. Z uchwały nie wynika natomiast, że ma to być data graniczna (31 grudnia 1974 r.) w zaliczaniu zasadniczej służby wojskowej do pracy w szczególnych warunkach. Sąd Najwyższy przyjął, że w rozpoznawanej sprawie nadal znaczenie ma art. 108 ustawy z 1967 r., który uległ wprowadzeniu zmian od 1 stycznia 1975 r., jednak nie tak istotnej, aby powiedzieć, że nastąpiło przełamanie i ustawodawca chciał z tą datą znieść uprawnienie żołnierzy zasadniczej służby wojskowej do zaliczenia jej do okresu zatrudnienia uprawniającego do wcześniejszej emerytury jako okres pracy w szczególnych warunkach. Zmiana art. 108 ustawy z 1967 r. z dniem 1 stycznia 1975 r. wynikała z wejścia w życie Kodeksu Pracy (została dokonana na podstawie art. X ust. 2 pkt c ustawy z 26 czerwca 1974 r. Przepisy wprowadzające Kodeks pracy - Dz.U. Nr 24, poz. 142 ze zm.) i nie wprowadziła wówczas w nim radykalnie nowej treści, która uzasadniałaby stwierdzenie, że zasadnicza służba wojskowa nie podlega już zaliczeniu do okresu pracy w szczególnych warunkach. Przepis art. 108 ust. 1 stanowił, że „Czas odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wlicza się pracownikowi do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby podjął on zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby”. Nadal więc ustawodawca potwierdzał wliczanie pracownikowi okresu służby wojskowej do zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem. Kolejna zmiana w ustawie z 1967 r. nastąpiła dopiero na podstawie ustawy z 28 czerwca 1979 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 15, poz. 97). Przepisy art. 106-108 ustawy z 1967 r. otrzymały wówczas nowe brzmienie. W art. 107 ust. 1 stwierdzono, że „Pracownikowi, który w ciągu trzydziestu dni od zwolnienia z zasadniczej lub okresowej służby wojskowej podjął pracę, czas odbywania służby wojskowej wlicza się do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął pracę, w zakresie wszelkich uprawnień wynikających z Kodeksu pracy oraz przepisów szczególnych”. W tekście jednolitym (Dz.U. z 1979 r. Nr 18, poz. 111), regulację tę ujęto w art. 120 ust. 1.

Odnosząc te stanowiska do niniejszej sprawy Sąd Okręgowy przyjął, że cały okres odbywania przez ubezpieczonego zasadniczej służby wojskowej winien być oceniany według art. 120 ust. 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Na podstawie tego przepisu okres zasadniczej służby wojskowej także po 1 stycznia 1975 r. wlicza się pracownikowi do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem. Nieznaczna zmiana brzmienia tego przepisu art. 108 (a następnie przeniesienie jego treści do art. 120) nie daje podstaw do wyłączenia służby wojskowej z okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem.

Sąd Okręgowy, na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał odwołującemu prawo do emerytury pomostowej od 1 marca 2020 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek (art. 26 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych w zw. z art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS).

Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu oddalenia apelacji potwierdził, iż ubezpieczony wykonywał pracę w szczególnych warunkach ujętą w załączniku numer 1 pozycja 38 ustawy z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych. Podstawą zaliczenia ubezpieczonemu okresu zasadniczej służby wojskowej do emerytury pomostowej są przepisy ustawy o powszechnym obowiązku obrony i dlatego rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego jest prawidłowe. Sąd wskazał na art. 108 ust. 1 tej ustawy (w brzmieniu obowiązującym do dnia 5 sierpnia 1979 r.) i § 5 rozporządzenia w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin, a także art. 3 ust. 1, art. 49 i art. 8 ustawy o emeryturach pomostowych i uznał, że okres odbytej przez ubezpieczonego zasadniczej służby wojskowej powinien zostać zaliczony do okresu pracy w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych w związku z pkt 32 załącznika nr 1 do ustawy, wymaganego do nabycia prawa do emerytury pomostowej. W uzasadnieniu wskazał na zgodne orzecznictwo zaliczające zasadniczą służbę wojskową do szczególnego stażu pracy wymaganego do wcześniejszej emerytury. Po uwzględnieniu okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej ubezpieczony ma wymagany okres pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 8 pkt 2 ustawy o emeryturach pomostowych w zw. z pkt 32 załącznika nr 1. Spełnia zatem wszystkie warunki

uprawniające do emerytury pomostowej na podstawie art. 49 w związku z art. 8 ustawy o emeryturach pomostowych.

W skardze kasacyjnej zarzucono naruszenie prawa materialnego:

1) art. 4 w zw. z art. 8 oraz 49 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych poprzez ich błędne zastosowanie i uznanie, iż odwołujący spełnia przesłanki do nabycia emerytury pomostowej bowiem legitymuje się co najmniej 15 letnim okresem pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust 1 i 3 w/w ustawy,

2) art. 108 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (w brzmieniu nadanym z dniem 1 stycznia 1975 r.) w zw. z § 3 w/w rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin, poprzez jego niewłaściwe zastosowanie wyrażające się w przyjęciu, iż okres zasadniczej służby wojskowej przypadającej po dniu 31 sierpnia 1979 r. należy zaliczyć do stażu pracy uprawniającego do emerytury pomostowej,

3) art. 108 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (w brzmieniu nadanym z dniem 1 stycznia 1975 r.) w zw. z § 3 w/w rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin poprzez jego niewłaściwą wykładnię wyrażającą się w uznaniu, iż okres zasadniczej służby wojskowej przypadającej przed dniem 31 sierpnia 1979 r. należy - podobnie jak przy uprawnieniach emerytalnych wynikających z art. 184 w zw. z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS - zaliczyć do stażu uprawniającego do emerytury pomostowej,

4) art. 120 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (w brzmieniu nadanym 1 września 1979 r.) poprzez jego niewłaściwą wykładnię polegającą na uznaniu, iż okres zasadniczej służby wojskowej przypadającej po dniu 31 sierpnia 1979 r. należy zakwalifikować do stażu pracy w szczególnych warunkach określonych w pkt 32 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych uprawniającego do uzyskania świadczenia o szczególnym charakterze, jakim jest emerytura pomostowa.

Skarżący wniósł o uchylenie wyroku i oddalenie odwołania albo o przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzuty skargi kasacyjnej nie uzasadniają jej wniosków.

Skarżący kwestionuje wykładnię, w której zasadnicza służba wojskowa została zrównana z okresem szczególnego stażu pracy wymaganego do nabycia emerytury pomostowej.

Zasadnie rozdziela przepisy ustawy o emeryturach pomostowych oraz ustawy o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Jeśli poprzestać na ustawie o emeryturach pomostowych, to nie ma w niej zapisu, który wprost wskazywałby na możliwość zaliczenia zasadniczej służby wojskowej do stażu pracy wymaganego do uzyskania emerytury pomostowej.

Podobnego zapisu nie ma w ustawie z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS i w rozporządzeniu z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach.

Zasadnicza służba wojskowa nie była okresem podlegania ubezpieczeniu społecznemu (nie była takim tytułem). Jedynie na mocy art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS okresy czynnej służby wojskowej w Wojsku Polskim lub okresy jej równorzędne albo okresy zastępczych form tej służby są okresami składkowymi.

Problem nie jest jednak nowy. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przeważało i utrwała się zgodne stanowisko, że czas zasadniczej służby wojskowej, zalicza się na warunkach wynikających z przepisów ustawy z 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej do okresu wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 184 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych) – uchwała z 16 października 2013 r., II UZP 6/13, uchwała z 2 lipca 2015 r. III UZP 4/15, uchwała z 14 lipca 2016 r., III UZP 9/16, także wyroki, choćby z 22 sierpnia 2019 r., I UK 144/18, z 12 sierpnia 2020 r., II UK 325/18; z 1 lutego 2023 r., III USKP 156/21.

Ponadto czas odbywania zasadniczej służby wojskowej w okresie obowiązywania kolejno art. 108 ust. 1, art. 120 ust. 1, art. 125 ust. 1 i ponownie art. 120 ust. 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP, zalicza się - przy spełnieniu określonych w tej ustawie warunków - również do stażu pracy wymaganego do emerytury górniczej – wyroki Sądu Najwyższego z 3 sierpnia 2016 r., I UK 283/15; z 30 września 2021 r., I USKP 77/21; z 28 czerwca 2023 r., I USKP 67/22.

Powstaje zatem pytanie czy taki sam kierunek wykładni prawa może być stosowany w odniesieniu do emerytur pomostowych.

Odpowiedź jest pozytywna, gdyż źródłem szczególnego uprawnienia jest ustawa o powszechnym obowiązku obrony. Jest to wystarczająca podstawa prawna, która nie wymaga jej powielenia w szczególnej ustawie o emeryturach pomostowych. Ustawy mają równorzędne znaczenie jako źródła prawa. Ustawa o emeryturach pomostowych jest częścią systemu emerytalnego i nie zawiera zapisu, który wyłącza zasadniczą służbę wojskową z zaliczenia do okresu pracy w szczególnych warunkach.

W tej sprawie nie można nie dostrzegać, że obowiązkiem obywatela polskiego jest obrona ojczyzny, a zakres obowiązku służby wojskowej określa ustawa (art. 85 ust. 1 i 2 Konstytucji RP).

Ponadto konstytucyjna zasada demokratycznego państwa prawnego, urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej (art. 2), zasada równości wobec prawa i zakaz dyskryminacji z jakiegokolwiek przyczyny (art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji), wymuszają na gruncie Konstytucji, będącej najwyższym prawem Rzeczypospolitej Polskiej (art. 8 Konstytucji RP), ustanawianie takich regulacji ustawowych lub dokonywanie wykładni przepisów prawa powszechnie obowiązującego, które wykluczają jakiekolwiek pokrzywdzenie obywatela z powodu wykonywania publicznego obowiązku obrony ojczyzny.

Okres czynnej służby wojskowej jest składkowym okresem ubezpieczenia dla każdego ubezpieczonego, który odbył taką służbę. Z tej przyczyny okres obowiązkowej zasadniczej służby wojskowej odbytej podczas zatrudnienia w szczególnych warunkach podlega zaliczeniu do stażu pracy wymaganego do nabycia emerytury w niższym wieku emerytalnym z uwzględnieniem przepisów

ustawy o powszechnym obowiązku obrony, które obowiązywały w okresie takiej służby, po której pracownik powrócił do wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, choćby utraciły moc lub nie obowiązywały akty wykonawcze potwierdzające przysługujące ubezpieczonemu ustawowe prawo podmiotowe (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 6 kwietnia 2006 r., III UK 5/06; z 22 sierpnia 2019 r., I UK 144/18).

Okres zasadniczej służby wojskowej zalicza się do okresu zatrudnienia na podstawie przepisów obowiązujących w dacie podjęcia zatrudnienia po zakończeniu służby wojskowej. Wówczas okres służby wojskowej jest okresem zaliczanym do stażu w tym momencie i z nim "ciągniony". Art. 108 ust. 1, art. 120 ust. 1, art. 125 ust. 1 i ponownie art. 120 ust. 1 ustawy o obowiązku obrony, które stanowiły, że pracownikowi, który w ciągu 30 dni od zwolnienia z zasadniczej lub okresowej służby wojskowej podjął pracę w zakładzie pracy (u pracodawcy), w którym był zatrudniony w dniu powołania do tej służby, czas odbywania służby wojskowej wlicza się do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy (u pracodawcy), w zakresie wszystkich uprawnień wynikających ze stosunku pracy. Okres służby wojskowej traktuje się tak samo jak wykonywanie w tym czasie pracy przez pracownika. Jest to czytelna i językowo jednoznaczna zasada odnosząca się do szczególnych przepisów prawa pracy i zabezpieczenia społecznego.

Zasadnicza służba wojskowa była przymusowym okresem przerwy w zatrudnieniu i dlatego powrót do szczególnego zatrudnienia lub podjęcie po służbie takiego zatrudnienia w określonym terminie nakazuje zrównywanie okresu służby z okresem pracy w szczególnych warunkach, dających uprawnienia emerytalne wynikające z takiego zatrudnienia, jako okres związany (ciągniony) z tą pracą również na gruncie szczególnej ustawy o emeryturach pomostowych.

Ustawy tej nie można uznać za całkowicie odrębną przedmiotowo i podmiotowo regulację. Dalej jest to część systemu emerytalnego (art. 24 ust. 2 i 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS). Na szczególny staż pracy wymagany do emerytury pomostowej składał się - i może składać się po uchyleniu od 1 stycznia 2024 r. przepisu z art. 4 pkt 5 ustawy, czyli obecnie bez ograniczenia do 1 stycznia 1999 r. – także poprzedni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. o

szczególnych uprawnieniach. Emerytura pomostowa nie zależy zatem tylko od posiadania wyłącznie kwalifikowanego okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, czyli w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Nawet w tym przypadku nie ma podstaw do wyłączenia okresu zasadniczej służby wojskowej z uprawnienia do łączenia jej z okresem szczególnego zatrudnienia uprawniającego do emerytury pomostowej ze względu na wskazane wyżej zasady podstawowe (art. 2, art. 32, art. 67 ust. 1 ustawy zasadniczej). Skoro uprawnienie wynika z ustawy o powszechnym obowiązku obrony, to obejmuje ubezpieczonych znajdujących się w takiej samej sytuacji, czyli tych którzy nie wykonywali pracy wymaganej do wcześniejszej emerytury ze względu na realizację obowiązku służby wojskowej.

Odmowy zaliczenia służby wojskowej do stażu wymaganego do emerytury pomostowej nie należy zatem poszukiwać w ustawie o emeryturach pomostowych lub w ustawie o emeryturach i rentach z FUS, gdyż w ustawach tych nie ma regulacji przeciwnej do wynikającej z ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej.

W związku z tym, że przepisy o służbie wojskowej mają w tym zakresie samodzielne znaczenie, to wynikające z nich uprawnienie do zaliczenia służby wojskowej do okresu pracy w szczególnych warunkach jest aktualne także na gruncie ustawy o emeryturach pomostowych. Innymi słowy, skoro poprzednie i obecne przepisy prawa emerytalnego nie zrównują wprost zasadniczej służby wojskowej z okresem pracy uprawniającym do wcześniejszej emerytury, a w tym wypadku do emerytury pomostowej, to brak przeciwnego stanowiska ustawodawcy pozwala na stwierdzenie, że wykładnia sądowa zaliczająca tę służbę do emerytur wcześniejszych w związku z rozporządzeniem z 7 lutego 1983 r., a także do emerytur górniczych, jest uprawniona także w odniesieniu do emerytur pomostowych.

Przyjmując takie stanowisko można dodać, że wysokość emerytury pomostowej ustalona jest w systemie zdefiniowanej składki, dlatego okres służby wojskowej będzie miał zasadniczo znaczenie w aspekcie wymaganego stażu w zakresie prawa do emerytury, natomiast co do kwoty świadczenia, tylko jako okres „składkowy”, ale bez składki. Ponadto emerytura pomostowa jest świadczeniem okresowym (art. 16 ustawy), czyli z założenia wygasającym.

Sumując, skarżący zawęża wykładnię prawa, albowiem znaczenie ma wykładnia systemowa, gdyż służba wojskowa była obowiązkowa i dlatego podlega zaliczeniu do pracowniczego zatrudnienia przy zachowaniu określonego związku czasowego z zatrudnieniem w szczególnych warunkach (czyli podjęcia lub powrotu do takiej pracy w ciągu 30 dni od zakończenia służby). Gdyby nie przymusowa służba wojskowa, to ubezpieczony wykonywałby pracę uprawniającą do emerytury pomostowej.

Zasadnicza służba wojskowa ubezpieczonego od 24 października 1980 r. do 14 października 1982 r. podlega zaliczeniu do okresu pracy w szczególnych warunkach na podstawie art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej do okresu pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ustawy o emeryturach pomostowych i załącznika nr 1 pkt 38 (a nie z pkt 32).

Skarżący ma rację, że podstawą nie był art. 108 ust. 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony, w brzmieniu obowiązującym do 5 sierpnia 1979 r., skoro ubezpieczony rozpoczął służbę wojskową 24 października 1980 r. Ta pomyłka nie ma wpływu na wynik sprawy, gdyż wyrok odpowiada prawu, jako że właściwą podstawą jest art. 120 ustawy. Z tej przyczyny, że spór dotyczył samej zasady, czyli zaliczenia służby wojskowej do okresu pracy w szczególnych warunkach.

Spór nie dotyczył okresu i rodzaju pracy w szczególnych warunkach, dlatego nie ma znaczenia zarzut naruszenia art. 8 ustawy o emeryturach pomostowych, z uwagi na to że dotyczy innej pracy w szczególnych warunkach niż praca, którą wykonywał ubezpieczony, a która łącznie z zasadniczą służbą wojskową składa się na okres pracy uprawniający do emerytury pomostowej na podstawie art. 49 tej ustawy.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 398¹⁴ k.p.c.).

[SOP]

[ms]

